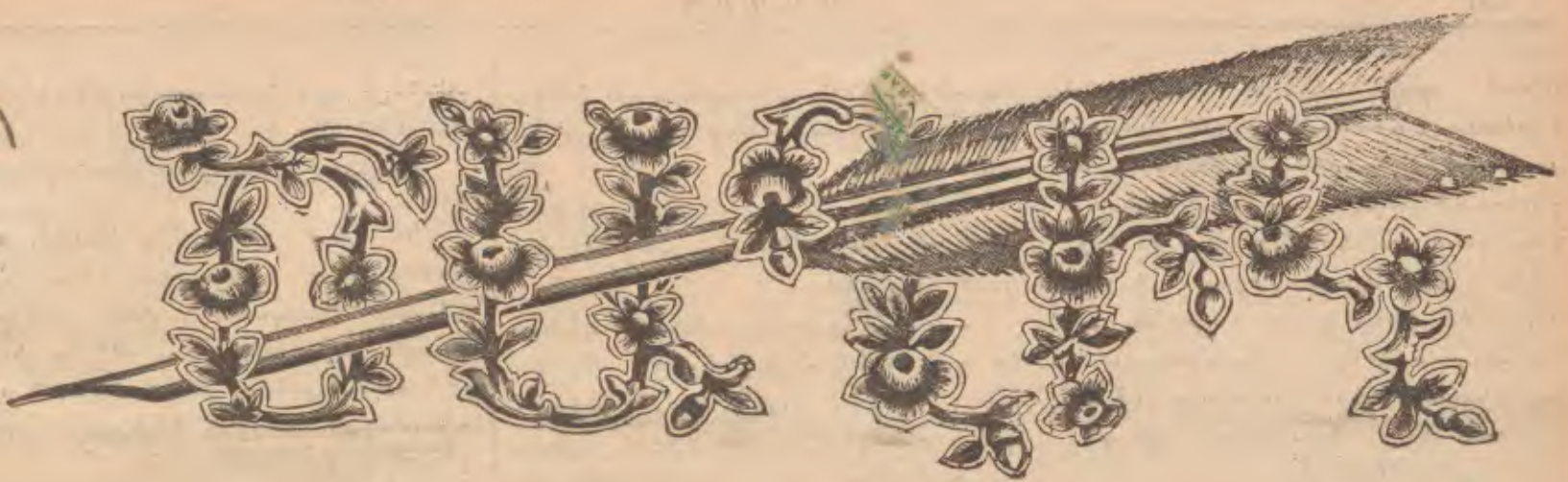

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՔՐ ԵՐԿՈՒ ԱՆՈՒՄ ԿՐ ՏՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲԱՐՔԻ ԵՒ ԵԱՐԱՔ ՕՐԵՐՆ: — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԵՐՆԵ Է 100 ՊՐԵ ԱՐԺԱՔ: — ՎԵՃԱՄԱՆԱՅԻՆ 50. — ԴԱՆՈՒՄ ԴԱՄԱՐ 115 ՊՐԵ. ՎԵՃԱՄԱՆԱՅԻՆ 60. — ԾԱՆՈՒՄԱՆ ՏՈՒՐ 5 ՊՐՂ.

ՈՐ ԵՒ Է ԴԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՅԻՆ ԱԷՏԲ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՃՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱՆԱՆ,
ԷՍԿԻ ԶԱՅԻՅԻ ԴԱՏՈՒՆԻ ՆՂԱՆ ԷՑ. ՊԵՐԱԿԵԱՆԻ ՏԱՐԱՆՆԵ,
ԽԱՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵԱՆՈՒՄԱԺ ԳՐՈՒՅԻՆԷ ԵՑ ՀԵՆ ՏՐՈՒՐ:

Թ Ի Ի 210 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ԱՊՐԻԼ 29 ՇԱԲԱԹ

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Զ. ԲԱՐԱՔԱՐ ՊՈՒԼԱՆԺԷ. — ՆՈՒՄԱԿ ԱՌ ԽԱՐԱԳ. — ԲՈՒԼԻՆ. — ՀԱՐԱՐԻՆ ՎՂԱԿՆ, — ԳԻՏԱԿԱՆ, — ՀԵՐԻԿԵՐԱՆՆԵ ՆԱՍԻՀԱԹ, — ԵԱՂԵՂԱ ԹԵՂԵՐԻՓԱԹ. — ՊԱՐԵՂԵՐ ԲԱ՝ ԱՅԵՐԵՐ. — ԱՍԿԷ ԱՆԿԷ. — ԶԵՂԱԷ ՄԵՅՈՒՄԱՆ ԶԻՆԱՅԵԹԻ:

ՊՈՒԼԱՆԺԷ

Կ Ա Մ

ՊՈՒԼԱՆԺԷԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԾՆՈՒՆԴՆ ԵՂՈՂ ԱՅԻ ՄԱՐԴԵՐ, ՈՐ ՈՒՐԿԷ ԳԱՐԸ ԵՒ ՈՒՐ ԵՐԹԱՐԸ ԴԵՌ ԻՆՔՆ ԱՂ ԶԵՂ ԳԻՏԵՐ, ԱԺԲՈՂՂ ՓՐԱՆՍԱՆ ՏՈՒՆԻ ՈՒ ՎՐԱՅ ԸՆԵՐԷՆ ԵՒ ՊՐԻԸՔԱԷՂ ՈՒ ՀՈՒՆՏՐԱՆ ԻՐԱ ՎԱՏԱԿԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱԺԲԱՐԱԿԱՆ ՄԵՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՎԱՏԱԿԱՆԷՐԷՆ ՂԱՏ, ՈՒՄՔՈՎ ԳՂԽՈՎ ԱՂ ԱՄԲՈՂՂ ԱՂԽԱՐԻՆԻ ԼՐԱԳՐԱԳ ՄԵՂ ՄՈՒՄ ԿՐ ԼՈՂԱՅ ՈՒ ԿՐ ԼՈՂԱՅ, ԵՒ ԶԿԱՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՂԱԿԻՐ ՄԵՂ ՈՐՈՂ ԻՐԱՔԱՆՅԻՐ ԹԵՐԹԻՆ ՄԵՂ ՊՈՒԼԱՆԺԷ՝ ԱՆՈՒՆԵՐ 40-50 ԱՆԳԱՄԵՐ ԿՐԵԿ ՆՈՒՄԱԺ ԶԵՂԱՅ:

ԸՍՏ ՄԵՂ, ՊՈՒԼԱՆԺԷԻ ԱՐԱՐՔՆԵՐՆ ԱՅՆՅԱԺ ԽԱՈՎԱՅՈՂ ԵՒ ԿԱՐԵԼՈՐ ՈՒ ԱԳՂԵՑԻԿ ԲԱՆԵՐ ՀԵՆ, ՈՐՀԱԻ ԼՐԱԳՐԱԳ ՎՂՎՈՒԿՆԵՐՆ, ՈՐՈՆՔ ՄԵԺ ԿԱՐԵԼՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵՂ ՏԱՂՈՎ, ՊՈՒԼԱՆԺԷԻ ԱՄԷՆ Ա.

ԲԱՐՔՆԵՐՆ՝ ԻՆՅԱԿԵՆ ՆԱՏԻՆ՝ ԵՂԵՂԸ, ԽՈՍԻՂԸ՝ ԼՈՒՂԸ՝ ՔՆԱՆԱՂԸ՝ ԱՐԹՆՆԱՂԸ, ՈՒՆԵՂԸ՝ ԽԱՅԸ, ԳՐԵՂԸ՝ ԿԱՐԴԱՂԸ, ԽԱՂԱՂԸ՝ ԱՂՈԹԵՂԸ, ԻՆԴԱՂԸ՝ ԼԱՂԸ. ՄԱՆՐԱՄԱՆ ԵՒ ԱՂ ԵՒ ԱՂ ԳՂՆԵՐՈՎ ԿՐ ՆԿԱՐԱԳՐԵՆ ԵՒ ԿՐ ՎԱՏԱՄԵՆ, ՈՐՈՎ ՕՐՈՐՈՑԻՆ ՄԱՆՈՒԿԷՆ ԲՈՆԷ ՄԻՆՅԵԼ ԳԵՐԵԳՄԱՆԻՆ ԵՂՐԸ ՀԱՄՆՈՂ ԺԵՐՈՒԿՆ ԱՆ. ԳԱՄ ԳԻՏԷ ԱՅՍՈՐ ԹԷ ԻՆՅԱԿԵՆ ՄԱՐԴԷ ՊՈՒԼԱՆԺԷ.

ՓՈՐՐԻԿ ՄԱՆՈՒԿԻՆ ՀԱՐԵՂՈՐ ԹԷ ՊՈՒԼԱՆԺԷ ԻՆՍՈՐ ՄԱՐԴԷ, ԱՆՄԻՂԱԿԵՆ ԿՐ ՎԱՏԱՄԱՍԻԱՆԷ:

— ՓԱՌԱԼՈՐ ՄԱՐԴԷ Է, ԱՂԼՈՐ ձԻԿՐ ՆԱՍԻ ԵՒ ԱՂԼՈՐ ձԻԿԵՐ ՈՒՆԻ.

ՏԻԿՆՈՎ ՄԵՂ ՀԱՐԵՂՈՐ:

— ՇԱՍ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐԴԷ Է, ԿԻՆԵՐԸ ԿՐ ՎԱՏԱՄԱՆԷ:

ԱՂՔԱՏԻ ՄԵՂ ՀԱՐԵՂՈՐ:

— ՇԱՍ ՄԵԺ ՄԱՐԴԷ Է, ՈՍԿԻ ՀԱՍՈՒՆԻ:

— ՌԱՄԻԿԻՆ ՀԱՐԵՂՈՐ:

— ԻՂԿԻԼՂԱՐ ՄԱՐԴԷ Է, ԷՄԻՄ ԶԵՌՔ ԶԸ ՏՈՒՄԱԼ, ԿԺԻԿՐ ԴԵՐԱԼ:

ՀԻՄԱՅ ԸՆԹԵՐԵՂՈՂ, ԴԻԼԵՐԻՆ Է ՀԵՄԵԼՑՆԵԼ ԹԷ, ԵԹԷ ԼՐԱԳՐԱԳ ԱԵԼՈՐԴՎՂՎՈՒԿՆԵՐԸ ԶԵՂԱՅԻՆ, ԲՆԱԿԱՆԱՐԱՐ ՄԱՆՈՒԿԸ ԶԸ ՎԵՐԻ ԿՐՆԱՐ ԳԻՏՆԱԼ ԹԷ ՊՈՒԼԱՆԺԷ ԱՂԼՈՐ ձԻԿԵՐ ՈՒՆԻ ԵՒ ԱՂԼՈՐ ձԻ ԿՐ ՆԱՏԻ. ԹԷ ՏԻԿԻՆԸ ԱՆՏԻԿԵԱԿ

ՎԵՐԻ ԳՏՆՈՒԷՐ ՊՈՒԼԱՆԺԷԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐԴԷ ՄԵ ԶԼԱՂԷՆ ԵՒ ԿԻՆԵՐԸ ՎԱՏԱՄԱՆԷ, ԱՂՔԱՏԵՐ՝ ՊՈՒԼԱՆԺԷԻ ԱՆՏՈՒԿՆԵՐՈՎ ՈՍԿԻ ԵՒ ԱՐԺԱԹ ՈՒՆԵՆԱԼԷՆ, ԵՒ ՈՒՄԻԿԸ, ԱՆՈՐ ԻՂԿԻԼՂԱՐ ՄԱՐԴԷ ՄԵ ԶԼԱՂԷՆ:

ԵՒ ԵՐԸ ՄԱՐԴԷ ՄԵ ՓԱՌԱԼՈՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ, ՀԱՐՈՒՍՏ ԵՒ ԻՂԿԻԼՂԱՐ ԿՐ ՀՐԱԶԱԿՈՒ ՈՒ ԿՐ ՃԱՆՇՅՈՒԻ, ԱՂ ԿԱՐԵՂԻ ԲԱՆ Է ՈՐ ԻՐԵՆ ՀԱՄԱԿՐՈՂՆԵՐ ՈՒ ՀԵՄԵԼՈՂՆԵՐ ՆՈՒՆԵՐԱՅ:

ՈՒՍՏԻ ԴԱՐՄԱՆԱԼՈՒ ԶԷ ԲՆԱԼ ԹԷ, ՊՈՒԼԱՆԺԷ ԱՆՆՅԱՆ ՂԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՄԵ ԵՐԵՔՄԵ, ԻՆՅԱԿԵՆ յԱՂՈՂԱԺ Է ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՆԱԿԻՂ ԵՒ ԱՐԴԻ ԴԵՐՔԸ ԶԵՌՔ ԲԵՐԵԼ:

ԱՆԵՑԱԼ ՈՒՐԲԱԹ ԵՐԵԿՈՂ ՄԱՆ ՄԵ ՄԵՂ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆՁԵՐ ՀԱՄԱՔՈՒՄԱԺ, ԻՐԵՆՑՄԵՂ ՄԻՆ ԼՐԱԳԻՐ ԿՐ ԿԱՐԴԱՐ ԲԱՐՃԱՐՃԱՅԻՆ ԵՒ ՄԻՆՆԵՐԸ ԿՈՒՆԿՆԴԵՐԷՆ:

ԸՆԹԵՐԵՂՈՂ, Ի ՄԵՂ ԱՂՈՑ ՍԿԱԼ ԿԱՐԴԱՂ ՀԵՄԵԼԵԱԼ ՀԱՏՈՒՄԱԺ:

«ԼՐԱԳԻՐՔ ԿՐ ՎԱՏԱՄԱՆ ՊՈՒԼԱՆԺԷ ԴՈՐԱՎԱՐԻՆ ՓՐԱՆՍԱՅԷՆ ՓԱԽՅԵԼՈՒՆ ՄԵԿ ՀԵՄԱՔՐՔՐԱՅԱՐԺ ՎԱՐԱԳԱՅԻՆ, ԶՈՐ ՊՈՒԼԱՆԺԷԱԿԱՆՆԵՐ, ՈՐՔ ԱՎԵՐԼԸ ԿԻՆ ՊՐՈՒՄԷՂ ՀԱՍԱՆ, ԶՈՂԵԿԱՌՔԷՆ ԻՂԱԺ ԺԱՄԱՆԱԿ ՀԱՐԿԱԳՐԵՑԱՆ ԻՆԴԵՐԵԼ ԿԱՅԱՐԱՆԻ ՎԱՂՏՈՆԵԱՅԻՆԵՐԷՆ ՈՐ ՓՈՐՐԻԿ ԱՂՈՂ ՄԵ ՄԵՂ ԴՆԵՆ ԻՐԵՆՑ ՀԵՄ

բերած պայուսակները: Կայարանի գործաւորք դիտել տուին թէ այս պայուսակներ կանոնադրութեամբ ընդունուած չափէն շատ աւելի ծանր են: Վեց պայուսակներ 27½ քիլօ կը կըշռէին: Վէճ մը ծագեցաւ, և չորս Պուլանժեականք պարտաւորեցան բանալ պայուսակները: Որչափ զարմանօք ներկայք տեսան որ ասոնց մէջ ուրիշ բան չկար, ծրարներով ոսկի դըրամ, արծաթեղէններ . . . :

— Զարմանալի բան . . . եղբայր, աս մարդը այսչափ հարստութիւնը ուսկից ձեռք անցուցած է:

— Ո՛վ գիտէ . . . քիչ բան ալ չէ ախրար, 27½ քիլօ ոսկի արծաթ . . . ով գիտէ տահա ուրիշ տեղեր ալ ո՛րչափ ունի:

— Ո՛վ, ո՛վ, ծօ . . . :

— Ձեռ ճաննար մարիկ, տուրսը մարդ մը:

— Եկո տես որ, հիմայ այս մարդը մեծ մասրաֆներու մէջ ալ մտած է, քիչ մը քիչ մասրաֆով չըլլար:

— Ի՞նչ կըսես, էթրաֆը հարիւրներով հազարներով մարդիկ կան, ասոնք պիտիւն կշտացնելու է, խօսքով չըլլար:

— Ծօ չըսես, ո՛վ է ատ մարդը . . . զազէթան վիրա տուք կը կարգաք տուք կը հասկընաք, մեղի ալ հասկըցուցէք տէ մենք ալ էլլէնմիշ ըլլանք, ի՞նչ կըլլայ:

— Ի՞նչ հասկցնեմ մարիկ, խելքըդ չի հասնիր քի ըսեմ:

— Էյ աս մարդը, ով է նէ չի տեմ ա, ատ խըտար սընտուկներով ոսկիի տէր, հարուրներով հազարներով մարդ խուլանմիշ կըլլայ կոր կըսէք նէ, թիւճճա՛ր է ինչ է:

— Ձէ մարիկ, ֆրանսըզ մըն է քի, ֆրանսըզներուն մենծը ըլլամ տէյի աւլուճով ոսկի սարֆը կընէ կոր, հասկցա՛ր. մեղի կէօրէ պան չէ:

— Ծօ տուն ալ տուրս էրթամ, տուրս էրթամ կըսես կոր, իշտէ աս մարդուն կնա, պէլքի քեղի ալ դօրծի մը կը տնէ:

— Խենդ էս մարիկ, ի՞նչ կըսես, անոր Պուլանժէ կըսեն, Պուլանժէ . . . մեղի պէս մարդիկը քիթը պիլէ չի տանիր:

— Պուլաշըխ ալ ինչ խենդիս անունն է . . . չէ՛ ծօ՛, չէ, էկէր ատ

մարդը անունին պէս պուլաշըխ է նէ, հիչ պանի ետար մարդ չէ, չըլլայ քի ականջ կախես:

— Պէ մարիկ, էս անոր ականջ կախեմ չը կախեմ, նայինք ան ինծի ականջ կը կախէ:

— Կախէ չը կախէ, ինչո՞ւն պէտք, էս պուլաշըխէ հաղ չեմ ըներ վէսսէլամ; . . . հա, աղէկ միտքս ինկաւ, դուք զազէթանիդ կարգալու էղիք, էս ալ էրթամ սա պուլաշըխներս ըլլամ տէ, պարէ օրթայէն վերնայ:

Էնկիւրիի Առաջնորդ և Գերապայծառ Տէր Տէր Կարապետ Վ. Առաքելեան եպիսկոպոս, հինգշաբթի առաւօտ ժամը 11ին կնքեց իւր մահկանացու կեանքը:

Յուդարկաւորութեան տխուր հանգէսը կատարուեցաւ Աստուածածնայ եկեղեցին ի Բերայ, ի ներկայութեան Գերերջանիկ Տէր Տէր Ստեփաննոս Պետրոս Ժ. Կաթողիկոսի և խուռն բազմութեան:

Երկնից մխիթարութիւն կը մաղթենք Օննիկ պէյ Մարըլեանի և իւր համայն գերդաստանին, այս ցաւալի կորստեան համար:

ՆԱՄԱԿ ԱՌԻՄԻՍԻՄՈՒՅԻՆ

. . . խմբագիր

Զարմանօք կարդացինք Մանգէօր Օրէնթալ լրագրի այն թիւը, որոյ մէջ Տօքթէօր Խնդիրեանի նկատմամբ անտեղի և թշնամական յոգուած մի հրատարակուած էր:

Յօդուածի եղբակացութիւնը հիմնուած էր սա ենթադրութեան վրայ, որ իբր թէ Տօքթէօր Խնդիրեան, հիւանդի մը սխալ դեղադիր տուած, որով նոյն հիւանդին վիճակը ծանրացած և վտանգուած է եղեր:

Մանգէօր Օրէնթալի հրատարակած այս տեղեկութեան անճիշդ և կատարելապէս անտեղի լինելն հաստատուելու համար, կարծեմք բաւական է ապացուցանել թէ, իր ակնարկած հիւանդը այսօր կատարելապէս ապաքինած և իրմէ ալ աւելի առողջ վիճակի մէջ գարունը կը վայելէ:

Իրաց այս վիճակին միջ որոնելու պէտք չունիմք բնաւ, թէ Մանգէօր Օ-

րէնթալի այս հրատարակութեան շարժառիթն ի՞նչ է:

Ակներեւ կերեւի, — կէտ նպատակին:

Եւ այն է, ամէն ճիգ թափել ըստորնացնելու և նուաստացնելու Հայ բժշկաց հրապարակի վրայ ունեցած առաջնութիւնին. որոց մէջ կը փայլի նաեւ Տօքթէօր Խնդիրեան, և որք օտարադիւ բժշկաց նախանձը գըրդուած են իրաւամբ:

Մանգէօր Օրէնթալի այս գաղտնի դիտումն ամէն ողջախոհ ընթերցողաց քաջամանօթ լինելով, չեմք տարակուսիր բնաւ, թէ իրեն հաւատ ընծայողներ կունենայ:

Հաճեցէք Տէ՛ր, յանուն արդարութեան, մեր սոյն երկտողը ձեր պատուական լրագրոյն մէջ հրատարակել:

Մնամք յարգանօք

Ս. Ա.

26 Ապրիլ 1889

Գատըգիւղ

ՀԱՐՍԻՆ ԳԴԱԿՆ

Ես, ըսաւ Ռօզ Մուսօն, իւր գաւաթին վրայ շնչոյն փչելէն վերջ ուր շամբանիայի գինին սպիտակ բոլորակ մը կաղմելով՝ փրփրալից կոհակի մը երեւոյթն ստացաւ, ես իմ դժբաղդութիւնս հարսին գդակին կը վերագրեմ:

Գիրուկ, բոլորածեւ և վարդագոյն գիւմօք. մերկ բաղկօք — աւելի մօրթէքան կերպասէ, — մեծածայն կը խնդարերը զայս կ'ըսէր: Բայց իւր սիրուն, բոցագեղ և քաղցրանոյշ աչաց մէջ չեմ գիտեր որպիսի հրապոյր մը կար որ անրջոց մէջ կընկղմէ դիտողն:

Դիտեցինք զնա հիացեալ:

Ի՞նչ գդակ. Հարսի գդակ մը: Միթէ՞ հարսերն գդակ կը գործածեն, նուրբ մետաքսէ և նարնջենեաց ծաղիկներով զարդարուն: Եւ ինք կ'ըսէր թէ՛ այդ գդակն իւր դժբաղդութեան պատճառ եղած էր: Կատակ թէ՛ ծաղր: Այդ դեռատի Մուսօնը երեք գաւաթ շամբանիայով կընար խելքը կորսնցնել:

Աւելի սաստիկ խնդումով մը շարունակեց,

— Ձեմ ըսեր թէ՛ իրօք գդակ մ'էր:

Գուցէ չէր նմաներ հակառակ իւր տան-
դելային: Երեւակայեցէ՛ք ինչ որ կու-
զէք: Կը սիրեմ միշտ ամէն բանի մէջ
կանոնաւոր լինիլ, և եւմ: Ինչ որ յայտ-
նի բան մ'է, փոխանակէ՞՞—պա-
րարտ խմորը ճաշակելու որ կը խան-
դարէ ստամոքսս և խնդալու խել մը
անձանց հետ որք չեն վրդովեցն սիր-
տըս: Բարի քաղաքացուհւոյ մը նման,
հանգարտ պիտի քնանայի, ընդմիջ-
եալ ամուսնոյս խռնչիւններէն և կամ
պիտի հսկէի մուսըլինէն օրօրօցի մը մէջ
պառկած մանկիկի մը քունը, եթէ
վստահութիւն ունեցած չըլլայի այդ-
անիծեալ գդակին վրալ:

Առանց ո և է տարակոյսի, Ռօզ
Մուսօն կ'ուզէր պատմութիւն մ'ըսել-
այդ երեկոյն չափազանց կը ձանձրա-
նայինք: մօտիկ ըրէք: Գուք ալ կար-
դացէք ինչպէս մենք ունկընդիր եղանք
նմա:

«Դո՛ւք որ այսօր մեր վիճակէն գոհ
կը մնաք, չեմ յուսար որ անցելոյն
մեր կացութիւնը գիտնալ ուզէք: Թե-
րեւս կերեւակայէք թէ՛ միշտ երկու
հազար Ֆրանքի արժողութեամբ չըր-
ջագգեստներ հագած ենք: Սխալ:
Սկզբնաւորումներ կան: Ամենահազ-
ուագիւտ ծաղիկներն զորս ամէն ոք
կը շնչէ, երբեմն կոկոններ եղած են:
Աղջկունք ևս փոքր աղջիկներ եղած
են: Աւասիկ Գլէմանթինն. Ժամանա-
կաւ առաւօտեան Ժամը չորսին միջոց-
ներն փողոյներուն մէջ կը շրջէր, փոք-
րիկ աւել մը ուսին վրայ, իւր մօրը ե-
տեւէն որ կը կրէր առաւել մեծ ա-
ւել մը: Մի ըսե՛ր ո՛չ, դռնապան կի-
նը անցեալ օր ճանչցաւ զքեզ: Ես կը
տարբերիմ: Դատարարականա՛ծ եմ:
Ուղղադրութիւն սորվեցուցած են ինձ:
Երբ այժմ կը գրեմ, դիտմամբ սխալ-
ներ կ'ընեմ գիտնալս չը յայտնելու հա-
մար: Հէ՛, լաւ կը բացատրեմ միտ-
քըս, երբ ուզեմ:

Հայրիկը և մայրիկը—պապառաւոր
մարդիկ, վաղրիկ եկամուտով մը—զիս
վանքի մը մէջ դրած էին:

Հինցած մեծ տուն մը, ձաւեր,
և որմեր . . . և որովհետեւ Մուսօն
չէի կոչուեր այն ատեն և ոչ ոք կըր-
նար գիտնալ թէ՛ օր մը այդ անուն
պիտի առնէի, վանքին մէջ ընտրելա-
գոյն գիշերօթիկներն ինձ բարեկամու-
հի ըրած էի: Սեղանաւորներու աղ-

ջկունք, վերջապէս, սիրուն ծանօթ-
ներ ամէնքն ալ: Մանաւանդ անոնց
մէջ մէկը կար որ կը պաշտէր զիս,
Ատե՛ն: Ատել տը Լամբաւտն:
Երկու քոյրեր էինք իրարու հետ:
որ մին տեսներ, միւսն եւս կը տես-
ներ: Երբ զմեզ փնտռէին, վստահ է-
ին զմեզ երկուքս ալ պարտիզին մի
անկեան մէջ գտնելուն վրայ: Ժառի
մը հովանոյն ներքեւ, զբաղած պատ-
մութիւններ ըսելով, անվերջանալի
պատմութիւններ: Այնպէս որ վանա-
կան կեանքէն շատ գոհ էի և միշտ
զայդ պիտի խնդրէի, եթէ ունեցած
չըլլայի, դեռ փոքր, տա՛ն և չորս
տարեկան հասակիս մէջ—ամուսնանա
լու տենջ մը:

Որովհետեւ, ինչպէս կը տեսնէք,
պէտք է որ ըսեմ ձեզ, պարկեշտ աղ-
ջկունք խիստ պարկեշտ են, ճշմարիտ
է այդ, բայց վայրկեաններ կան յորս կը
տեսնուին: Անպարկեշտ կանայք, ամե-
նառիչ չըջագգեստներ կը հագնին
նախ, յետոյ կը մտածեն թատրոններու,
սիրուն սրճարաններու և մեծ պարա-
սրահներու վրայ ուր կ'երեւին կարի շէ-
պարոններ, օտարականներ, անկիւսի-
ներ, ռուսիացիներ: Եթէ ուրիշներու
նման կարելի լինէր երթալ այդ վայրերն,
արդուզարգով, թերեւս հոն վայելուչ
մէկը գտնուէր, որ օգտակար պիտի
լինէր և ծախուց չը պիտի նայէր:
Այո՛, խոհեմ օրիորդք եւս այս տեսակ
գաղափարներ ունին . . . տարբերու-
թեամբ: Իրենց երազած աշխարհն
նոյն է ուր պիտի գտնեն բարի ամու-
սիներ:

Այն վանքին մէջ ուր կը գտնուէի,
այնքան կը մտածէին ամուսնութեան
վրայ, և այն աղջկունք որ հարուստ
և սիրուն չէին, այնքան երկիւղ կ'ըզ-
գային ամուրի մնալէ, որ գիշեր և
ցերեկ, աղօթքներ կ'ուղղէին առ բա-
րի կոյսն, իրենց ծնողաց տունը վե-
րաբառնալէ վերջ ամուսին մը գտնե-
լու յուսով:

Ուրիշ միջոցի մ'եւս կը դիմէին,
կարի ընտրելագոյն:

Ձէք գիտե՛ր թերեւս բան մը,
այսինքն թէ՛ ոչինչ այնքան կը յաջող-
ցնէ ամուսնութիւնն ի՞նչքան ունենալ
այդ գդակն զոր հարսն իւր ամուս-
նութեան գիշերն զլուխը դրած է:
Ենք գիտե՛նք զայդ և իրողութիւ-

նըն ճիշդ էր, պէտք չէր ո՛չ ըսել:
Քսանի չափ օրինակներ կը յիշատակ-
ուէին: Տգեղ և յիմար աղջիկներ ա-
ռանց դրամի, աշխարհի կենաց մէջ
մոնեմնէն տասն և հինգ օր վերջ, ա-
մուսնացած էին այդ գդակներէն մին
իրենց քով ունենալնուն պատճառաւ:

Կ'երեւակայէք թէ՛ ո՛րքան կը ցան-
կայինք ունենալ այդ գդակներէն մին:
Բոլոր ընկերուհեացս մէջ համաձայ-
նութիւն մը գոյացած էր, ով որ ա-
մենէն առաջ ամուսնանար, իւր թան-
կագին գդակն չամուսնացողին պիտի
տար: Երբ Ատէլ տը Լամբաւտ թո-
ղուց վանքն, վիզը պլլուեցայ արտաս-
ուելով և ախանջէն ըսի. «ո՛հ, պիտի
ղրկե՛ս ինձ գդակդ, այնպէս չէ՛»:

Եւ զրկեց:

Սիրուն էր, շատ սիրուն: Թափան-
ցիք մուսըլինէ շինուած, տանթելով
զարդարուն, ո՛չ այնքան երկայն,
կարճ թեւերով, քիչ մը բաց . . .

Ընդմիջեցինք Ռօզ Մուսօնի պատ-
մութիւնն. նկարագրածն գդակ մը
չէ՛ր: Գդակը թեւեր չը կրնար ունե-
նալ . . .

—Անմիտներ, գոչեց իւր աթոռին
վրայ նստելով: Չըսի՞ ձեզ թէ գդակ
մ'էր, և աշխարհիս ամենէն սիրունն:

«Այժմ ամուսնանալուս վրայ բո-
լորովին ապահով էի: Երբ վերադար-
ձայ ընտանեացս քով, յաւակնոտ ե-
ղայ և քուք ամենուն հետ: Ուսկի՞ց
կրնայի վախնալ: Կրնայի ծաղրել զայս,
ձեռքս անոր ձեռաց մէջ ձգել պահ
մը: Եւ է անխոհեմութիւն վնասաբեր
չը պիտի լինէր ինձ, քանի որ գդակն
քովս էր: Դամ քան զգամ յիմարացայ,
այնքան յիմար որ չուզեցի անգամ մը,
երեկոյեան Ժամը տասնին միջոցներն,
առանձինն հօրս պարտէզն երթալ
փոքրիկ հօրեղբորօրդուոյս հետ որ ար-
ձակուրդի միջոցին մեզ տեսնելու ե-
կած էր: Կը փափաքէր ինձ ցուցնել
սօխակի բոյն մը զոր գտած էր որմին
ճեղքերէն միոյն մէջ թմբենիի մը ե-
տեւ: Կը պնդէր թէ՛ գիշեր Ժամա-
նակ լաւագոյնս պիտի տեսնէինք զայն:

Հօրեղբորօրդիս սիրուն էր: Երկայ-
նահասակ, թխագոյն, սեռաւ և նուրբ
պեխերով: Կը դիտէր զիս սիրալիւր
ակնարկներով որք աչացս մէջ կը մըտ-
նէին և մեղմիկ, ջերմագին, մինչեւ
սրտիս կը հասնէին: Ինչ որ կզգայի

յայտատու, ծաղկունք կղզան երբ ա-
րեգակ լինի: Եւ երկնային բառեր
կըսէր: Ահ, այդ խօսքերն, դուք չէք
գիտեր: Ուրիշ տեսակներն լսելուս
պատճառաւ մոռցած եմ զանոնք: Նոյն
երեկոյին, ճիւղոց ներքեւ, կը մոլո-
րեցնէր զիս և մինչ բոյնն կը փնտը-
ռէինք, ինքզինքս կը յանձնէի, փոք-
րիկ հօրեղբորորդւոյս բազկացն ուր կը
սեղմէր զիս սաստիկ և ամէն վայր-
կեան կը համբուրէր մազերս. . . երբ
տուն վերադարձանք, հայրս յանդի-
մանեց զիս ուշ վերադառնալուս հա-
մար: Ու և է վրդովում չղգացի ընաւ.
վստահ էի որ սիրահարս պիտի ա-
մուսնանար ինձ հետ, քանի որ հար-
սին գդակն քովս էր. Ահ, այո: Ութ
օր վերջ, հօրեղբորորդւոյս գնաց: Եւ
այնուհետեւ ո՛չ ոք անոր վրայ ինձ
խօսեցաւ: Եւ ահա՛ ինչու այս երեկոյ
ձեզ հետ շամբանիայի գինին կը խը-
մեմ այս կարմիր կամ կանաչ ահաւոր
սենեկին մէջ ուր տափն ամբողջ ի վեր
կը ձանձրանամ, չորս անգամ շաքաթն,
կանոնաւորապէս:

Քլէմանթին սկսաւ խնդալ:

— Նախապաշարում: Տեսար թէ
ինչ բանի ծառայեց գդակդ:

Բայց Ռօզ Մուսօն հաստատամտութեամբ մը պատասխանեց, նման այն
մանկան որ կը պաշտպանէ իւր խաղա
լիքն:

— Պէտք չէ՛ խնդալ այսպիսի բա-
ներու վրայ: Իսկ ես կը հաւատամ,
միշտ կը հաւատամ, վանքին մէջ չէ-
ինք խաբուած: Երբ հարսին գդակն
ունենանք, միշտ ապահով ենք մեր
ամուսնութեան վրայ: Միայն գդակ
կայ և գդակ:

— Ի՞նչ կը նշանակէ այդ, հարցուց
Քլէմանթին:

— Մտիկ ըրէ՛: Հօրեղբորորդւոյս
փախուստէն վերջ, գնացի տեսնել տը
լամբուտն և պատմեցի նմա պատա-
հարս: Սկսաւ լալ խեղճ բարեկամու-
հիս, գոչելով. «ամէն ինչ կը հասկը-
նամ, ո՛հ կը հասկնամ», քիչ մնաց որ
զինք պիտի ծեծէի: Անտարակոյս խա-
բած էր զիս, իւր հարսանեաց գդակն
ինձ շրկած չէր, ուրիշ մը շրկած էր:
«Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ, ըսաւ ինձ կարմրելով,
հարսանեացս գդակն էր, բայց նոյն
երեկոյին, ամուսնութենէս առաջ, ա-
մուսնին գլխէս հանած էր զայն»:

(Թարգմ.)

ԲԱԹԻԻԼ ՄԱՆՏԵՅՍ

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ

Գետնախնձոր կերէ՛ք. — Օտաւ մարմիններ
մեր ստամոքսին մէջ. — Նոր դարձան մ
մը. — Գերմանիոյ կայսեր Զատկական նուէ-
րը. — Հսկայ եղեւին, Փարիզու 1889 ար-
ուեստահագիւն համար:

«Գետնախնձոր կերէ՛ք». ասկից ա-
ւելի օգտակար խրատ մը կրնայ տըր-
ուել երբ Վիէննայի բժշկական ընկե-
րութեան կողմանէ կուգայ սոյն հրա-
մանն: Ամենքս ալ գետնախնձոր պէտք
է ուտենք. սննդաբար կերակուր մ'է
և մանաւանդ կարի օգտակար վիրա-
բուժութեան մէջ: Երբ գամ մը, ա-
սեղ մը, կամ ու և է առարկայ մը,
մեծ կամ փոքր, եթէ կլանէք, առա-
ջին դարմանումն գետնախնձորէն խընդ-
րեցէք, մեծ քանակութեամբ գետ-
նախնձոր կերէք, կըսէ Վիէննայի բը-
ժշկական վեհաժողովը:

Գետնախնձորը մտնելով մեր ստա-
մոքսին և աղեաց մէջ, կընդարձակէ
նոցա ծաւալն և զայնս մղելով, դուրս
կը հանէ: Վիէննայի մէջ փորձեր կա-
տարուած են. փոքրիկ տղայ մը 2
տասնորդականում 3 կիլո մը կը կլանէ.
անմիջապէս գետնախնձոր կը կերցը-
նեն տղուն:

Օրիորդ մ'եւս ասեղ մը կը կլանէ,
նորէն գետնախնձորին դիմում կը լի-
նի Զարմանալի չէ՛ այս: Ահա՛ նոր
դարմանում մը որ Վիէննայէ կուգայ
առ մեզ:

Հաւատա՞նք թէ ո՛չ:

Գիտէ՛ք թէ նշանաւոր չաքարավա-
ճառ մը Գերմանիոյ Կայսեր Զատկա-
կան առթիւ ինչ նուիրած է: Հաւկիթ
մը. արուեստի և աշխատութեան գը-
լուխ գործոյ մը. փափկութեան հը-
րաչակերտ մը: Նկարագրեմ. հաւկի-
թը չաքարէ շինուած է և բռնուած է
դարձեալ չաքարէ շինուած երկու ար-
ձաններէ որք կը ներկայացնեն Պիզ-
մարքն և Մօլթէն: Հաւկիթին վրայ
նկարուած է ամբողջ կայսերական ըն-
տանիքն և մէջը փոքր երաժշտական
տուփ մը կայ որ սիրուն եղանակ մը
կը նուագէ: Կայսրը այս նուէրէն գոհ
մնացած է, և չաքարավաճառը վեց
ամիս շարունակ աշխատած է այդ հը-
րաչակերտին համար, սիրուն և եզա-
կան:

Երբ այս տարի Փարիզու տիեզե-
րական արուեստահանգէսն այցելէք,
բուսաբանական սրահին մէջ պիտի
տեսնէք հսկայ եղեւինի ծառ մը,
Գաղղիոյ անտառներէն բերուած: Եր-
կաթուղեաց ընկերութիւնը յանձն ա-
ռած չէ այդ կոթողին փոխադրու-
թիւնն: 12 եզեր պիտի բերեն զայն
սալլով: Ծառին բարձրութիւնն է 45
մէթր և այնքան լայն որ վեց անձ չը
կրնար գրկել զայն: Եթէ բանաստեղծ
լինէի, պիտի ողբայի այդ ծառին վը-
րայ զոր անգլթաբար արմատախիլ ըրած
են. արդեօք ո՛րքան արշալոյսեր լու-
սաւորած են նորա ճիւղերն: ո՛րքան
փոթորիկներու դէմ դրած է, և քա-
նի՛ երջանիկ գոյգերու պատսպարան
եղած է իւր հովանեաւ: Բայց գործ-
նական մարդ լինելով՝ ուրախ եմ որ
այսպիսի մեծ եղեւին մը արմատա-
խիլ եղած է. նա պիտի տայ մեզ նա-
ւեր որք պիտի փոխադրեն հեռաւոր
երկիրներու մէջ ուղեւոր, վաճառք,
նամահ, լրագիր, հեռագրական գծոց
ցիցեր, որք գաղափարներն հաղոր-
դակցութեան մէջ պիտի դնեն: Եր-
կաթուղւոյ փայտերն որոց վրայէն չո-
գեկառքն սահելով տիւ և գիշեր պի-
տի բերէ մեզ արուեստական առար-
կայներ, գրքեր, գիւտեր, նորաձե-
ւութեան առարկայներ, լրագրեր ևն:
Ապրիս, եղեւինդ հսկայական: Բա-
նաստեղծն ի կենդանութեանդ կերգէ
ղբեզ և ես մահուանդ մէջ:

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ՀԷՔԻՄԻԼԵՐՏԷՆ ՆԱՍԻՀԱԹ ԵՍԶԼԸՂԱ ՍԷՅԵԱՀԱԹ

Կէօջ արապտարըն, դաեղդարըն,
մաւուսալարըն հէր սապահ քէօյլէրէ
տողրու կէօջ թաշըմալարը վէ խալգըն
քէօյլէրէ ազիմէթ պուեուրմալարը
պաշլանկըճ պուլմուշ օլտուղունտան,
չէհիր էվլէրի եավաշ եավաշ պօշան-
մայա պաշլատը:

Տողրուսու գըշ էյլէնճէլէրին վէ
տահա տողրուսու եօրկունլուգլարըն
խիթամընտա, եագ սէյեհահաթլարը վէ
լաթիֆ հավալարըն օյ շիֆապախշ թէ-
էսիրաթընա զայլիտէն զայլի՛ի՛թիեա-
ճը օլուր. պու պիր թապիրի գայտէ
վէ իհիթիեաճ օլուպ, շիմտիլէրէ գա-

տար պունա պիր մեպտե վե պու էֆ-
քեարլա ըրայէթ օլունուր իտի իսէտէ,
գաչ սէնէլէրտէն պերու, տէնիզ հա-
մամարը միսիլու, իշ պու եազլըղա
կիթմէքլիեի տախի գայտէլէր թահ-
թընա վազ օլունմաեա պաշլաուր,
պազըլար, քէնտի գուտրէթլէրինէ
կէօրէ տալրանըպ, հալլէրինէ մուա-
ֆըզ պիր մահալէ կիթմէքլիյէ վէ եա-
խօստ հիշ կիթմէքլիյէ պօրծու պու-
լունտուգլարը հալտէ, եալընըզ քէն-
տի արզու վէ նիյէթլէրինէ թապի օ-
լարագ, իհթիեաճլարը վէ եախօստ մէճ-
պուր օլմատըզլարը հալտէ տախի, ա-
գըլլարընա էսէն թարաֆա կիթմէքտէ
վէ քէնտի պու հալլէրինէ գէվալը հէ-
քիմլէրի սէպէպ կէօթմէքմէքտէ տիր-
լէր:

Վազաա հէքիմլէրտէտէ գուսուր
եօգ տէյիլ տիր. լաքին հէքիմլէր նէ'
եարսընլար:

Նասըլ քի տէտիք, տէնիզ վազթը
տա պէօյլէ տիր. պիր քիմսէ, վէլէվ
հիշ խասթալըղը օլմասըն, պիր հէքի-
մէ ըասթ կէլտիքտէ:

—Տօգթէօր, տէնիզէ կիրէյիմ մի,
աճապա եարար մը,

Տէյի սօրտուղու կիպի, պու մէվ-
սիմտէ տախի պիր հէքիմէ ըաթթ կէլ-
տիկինտէ. էն էվվէլ,

—Տօգթէօր, աճապա պանա նէ'.
ընին հալապը եարար. նէ' նասիհաթ
վէրիսինիզ, հանլը քէօյէ կիտէեիմ:

Կիպի սիւալլէրին սօնունու կէթիւ-
մէզլէր, հէքիմլէք գաիտէսինճէ, քէն-
տիլէրինէ օլունան հէր սիւալէ պիրէր
ճէվապ վէրմէք մէճպուրի օլուպ, օն-
լար տա պիրէր շէյ տէրլէր, ամա պի-
րինին տէտիկի, տիկէրինին սէօյլէտի-
կինէ ուլմազ ըմըշ, նէ գարարը վար:

Շու աթիտէքի միւքեալէմէ պահ-
սըմըզը թաստիգ իտէր:

Սօրմագ աերպ օլմասըն ամա, բա-
ղար իրթէսի մայիս պիր, սիզ տահա
աղըր էզկի օթուրուեօրսունուզ, քէօ-
յէ կիտիշ եօգ մու:

—Ալ գըզգարտաշ, տէրտիմի աշ-
մա, պունու իշին օն պէշ կիւն տիշ
պիղիմքի իլէ հէր ագչամ խըրաշըրըզ,
պիր թիւրլի իմլաեա կէթիւրիպ գան-
տըրամատըմ:

—Նէ' տիր ֆիքրի, սանքի պու սէ-
նէ քէօյէ հիշ չըգամագ մը տըր:

—Պէնտէ պիլմէմ, տօղրու պիր շէյ

սէօյլէտիկի եօգ քի. գաչ քի սէօյ-
լէրսէմ պիրէր մահանա կէօթմէրի,
տիւն ագչամտա յուլիս պիր տէմէեին-
ճէ շունտան շուրաեա կիթմէեէեհիմ
տէտի:

—Էյ սէպէպիւնի սօրմատըն մը:

—Սօրտում. օնտա լաֆըն գըլթը-
ղըմը վար, սօրտուգճա պիրէր գուլը
ուլտուրուր:

—Էյ նէ' գուլը ուլտուրուեօր:

—Կէօեա, հէքիմլէր պու սէնէ սա-
նա քէօյ հալապը ուլմազ տէմիշ իմիշ-
լէր, պուտա հիշ տէեիլ իսէ յուլիստէն
էվվէլ կիթմէմէեէ գարար վէրմիշ ի-
իշ:

—Դա էյի ամա, իւսթիւնտէն պա-
գարսան պիր շէյճիի եօգ կէօղիւքիւր,
հէքիմլէք նէ' իշի վար տըր. իւսթիւ-
նէ էյիք սաղլըզ:

—Նէ' պիլէեիմ, եուսուրճագ տօ-
գունմուշ նէ' օլմուշ, սօրտուգճա պի-
րէր շէյ սէօյլէր:

—Ճանըմ սէնտէ անճարակսըն, օ
սէօյլէրսէ սէնտէ սէօյլէեէ'մէեօրմըսըն,
շու նէ տէեօրը պանատա սէօյլէսէնէ
պագըեըմ:

—Իշթէ տիւպիւտիւզ հէքիմլէր ի-
զին վէրմէեօրլար տէեօր:

—Աման ճանըմ, հէքիմլէրին լաֆը-
նա նէ' գուլագ ասըեօր, օնլար ըասթ
կէլէ պիր շէյ տիր սէօյլէրլէր. պէնտէ
էկէր հէքիմլէրին լաֆընա պագտեք-
տըմ պու սէնէ հիշ պիր եէրէ կիթմէ-
մէլի իտիմ:

—Սանա' նէ տէտիլէր:

—Նէ' տէեէճէքլէր, պիրի Գատը-
քէօյիւնէ կիթ, հալապը միւլայիմ տիր
տէտի, օ պիրի, Գատըքէօյ օլմազ,
Ատաեա կիթմէլիսին տէտի. պիր պաշ-
գասը Պօղազ իշի տուրուր իքէն Ատա
սանա հիշ կէլմէզ տէտի:

—Պագ նէ գարմագարըշ լաֆլար.
էյ սօղրա նէ'րէյէ գարար վէրտին:

—Պիր արա Հիսարա կիթմէեի գա-
րարլաշտըզ, օ տա օլմատը:

—Նիշին:

—Եա պիր կիւն անամըն էվինտէ
իքէն, հէքիմի կէլտի, օնտա տանըշ-
տըմաա Հիսարըն հալապը սէրթ տիր,
սէնին նաթուրան զաեքֆ տըր, պիր-
պիրինէ ուլմազլար տէտի:

—Ա նօնօմ, սիզտէ Պէօյիւքտէրէ-
յէ եա եէնի Մահալլէեէ կիտին:

—Պէնտէ էօյլէ տէտիմ ամա, օ

ըալարըտա պիղիմքինին նաթուրասընա
կէլմէեօր ըմըշ:

—Պունուտա մը հէքիմ սէօյլէմիշ:

—Էվվէթ, քէնտի հէքիմի սէօյլէ-
միշ:

—Էյ շիմտի պու սէնէ սիզտէ քէօ-
յէ չըգամաճագսընըզ:

—Թէքմի հէքիմլէրին լաֆընա պա-
գաեըտըզ, պու սէնէ քէօյլէրի տօ-
լաշմալը իտի. կէնէ պիղիմ տօգթօրըն
նասիհաթընա գարար վէրտիք. նէ գա-
տար օլսա օ պիղիմ նաթուրաեը բէք
էյի պիլիւրտէ, Պօղազ իշի, Ատա մա-
տա օլմազ. Մաքրի քէօյիւնէ կիթմէ-
լիսինիզ տէտի:

—Մարրի' քէօյիւնէ մի. հաթըն
գալմասըն ամա, Մաքրի քէօեիւնէտէ
քէօյ տէեի կիտէմէեօրմ, պիր սու-
եու եօգ, պիր շէյի եօգ:

—Թէքգօս սուեու կէլէճէք իմիշ:

—Խենդիմին լազըրտըսը, Թէքգօս
սուեունտան նէ' օլուր:

—Դա աման սէնտէ. հէքիմիմ էօյ-
լէ տէտիքտէն սօնրա, իսթէր իսթէ-
մէզ օրաեա կիտէճէեիմ:

—Իշթէ պիղիմքիտէ էօյլէ տէեօր
ա'. լաֆ էթտիքէզ հէքիմլէրի կէօ-
ղիմէ սօգուեօր:

—Ճանըմ ամա նէ օլմուշ քի:

—Նէ' պիլէյիմ, արատա պիր գալ-
գար պաշլմ տէօնիւեօր տէր:

—Դաչ քի էօյլէ իսէ նէ' տիւլիւ-
նիւեօր, Արնալուտ քէօյիւնէ կիթսին:

—Պազըտա միտէմտէ պօղուգլուգ
վար տէեօր:

—Էյ թամամ, Չամլըճաեա կիթ,
սին, սուեու պիր թարաֆտան, թօ-
ղու պիր թարաֆտան միտէօի բիրի
բաք եարար. Տահա պաշգա':

—Պաշըմըն իշինտէ պազը պազը
պէյնիմ օյնար տէր:

—Իւսթիւնէ էյիք սաղլըզ ամա,
էկէր սահիհ էօյլէ պիր շէյի վարսա,
եէտի գուլէնին հալապը բէք եարար:

—Դա խըեանէթ, էյլէնմէյէ' մի
չըգտըն, պէնիմ տէրտիմ պանա էլ
վէրմէզ, սէնտէ էյլէնմէյէ չըգըշ:

—Նէ' պիլէյիմ եա, հիշ քէօյէ
չըգամագ օլուր մու, ամա սէնինքի
քէյֆսիզ իմիշ, տահա էյի, հազըր
պիր հալա թէպտիլի էթմիշ օլուր:

—Հէքիմլէր իզին վէրմէեօրլարսա
նէ' եարալըմ:

—Հման ճանըմ. էկէր պէնտէ հէ-

քիմիկներն սեփական գույազ ասաներ-
տըմ, պուս սենե տեղի Մաքրը քե-
յիւնէ, Լանկա պօսթանընտ պիլէ կի-
տէմէնէնէքտիմ, պէրէքեաթ վերսին
պէնիմ աճէլէմէ, կէնէ սէն պազ տէ
սէնինքինի գանտըրասըն :

— Այլ գըզգարտաշ, նէ՛ եաբաներմ.
ա՛գ մը տէնօրըմ, հէր ախշամ աըրտը-
րըն սօնունու կէթիւմէնօրըմ ամա,
պիր լաֆ թոթմուշ տուրուեօր. նէ
տէմէք իսթէր պիլմէմ :

— Նէ՛ լաֆ տըր :

— «Հէքիմէրտէն նասիհաթ, եազ-
լըղա սէյեհաթ. ազլըմ պունա է-
րէր, պաշգա շէյէ էրմէզ. եապանտան
պուլմատըմ տէր :

— Էօյլէ իսէ շիմտի աղնատըմ :

— Նէ՛ աղնատըն :

— Նէ աղնաեհաղըմ, Տօգթէօր
գօգօզլուգ. օնու պիր նասիհաթլամըշ
քի, տէյիլ եազլըղա կիթմէք, կալիպա
քէօրըրէնէ պիլէ էնէմէնէնէք :

ՊԱԼԵԳԼԸ ԲԱՆԱԵՐԸ

(Շարի և վերջ)

— Ճանըմ ինչ կեցեր կը նայիք,
հինգնոց մը տուէք կռնակս կառնեմ
կը տանիմ :

— Քա աս ո՞րին ապուրը կուտէ,
սօն տարիքոյս զահէր կռնակ ալ պի-
տի էլլամ :

— Աս ի՞նչ պան է մեղայ, խալ-
խուն ալ էլլէնէնէ մը պէտք է, քա
տիւպիւտիւզ մեղի հետ էլլէնմիշ կըլ-
լան կոր :

— Էրկու լուսերնին քէօրնայ, թող
չեն իտօր քի, էս իմ ցաւովս խալ-
լուլմիշ ըլլամ :

— Օրիորդ. ինչու տիւր ոտքի վը-
րայ կեցեր էք. թաշկինակս սա քա-
րին վրայ բռնեմ տէ քիշ մը հանգիստ
ըլէք :

— Քա էտիտ նայէ, ատ զիւպպէն
ինչ կըսէ աղջիկներուն :

— Աման տուտու, տուն ալ ի՞նչ
սիրտ կը հատցունես, քեզի համար
ինչ եղեր էս տէյի կը հարցունէ կոր,
պաշխա պա՛ ըսած չունի :

— Զահէր պաշխա պան ալ պիտի
ըսէր, կիտե՛ս, հոս ալ չը պաշխալենք :

— Քա հիմայ տուն քու տէրտը-
նայէ, կեցեր ինչ պօշ լախըրտըներ

կընես :

— Էս թէվէքէլի լախըրտը չեմ
ըներ, ըսածս կիտեմ :

— Վազ անցի ճանըմ, ամօթ է,
հիմայ խալխը ֆարդին էրթան նէ ինչ
կըսեն :

— Այ, աս պաներուն սէրը սէպէ.
պը տուն էս, հասկըցա՛ր :

— Քա ինչո՞ւ էս կըլլամ կոր, ասոր
աս տեղը է՛ս ինչ խապահաթ ունիմ,
հայտէ նայինք, հիմայ ալ ինծի փակ-
չէ :

— Քա ի՞նչ քեզի փակչիմ, իշտէ
տուն չըլլայիր նէ էս հիշ բանաեր
կալու միտք չունէի :

— Էյ մեղայ, զօռօլ եախայէդ չը
քաշեցի պէրէր էյի եա, թող չի գա-
յիր . . . քէօրի պէս խօսխօճաման
քարը չը փոխար տէ ինկարնէ, էս ինչ
ընեմ, աղջիկները ինչ ընեն :

— Վայ կլխուդ. քէօրը տուն էս,
խենդ ճէնապէթ. քրիւ էղար, հիմայ
ալ եազի պէս վրայ էլլալ կուգես :

— Քա կնիկ, խենդ էս նէ խենդ
էմ ըսէ, հիմայ քեզի պան մը ըսող
կա՛ր քի իմ վրաս բռթկուեցար . . .
քեզ նայիմ, հա՛, օտալարցիութիւնդ
հոս ալ ցուցուր :

— Քա կնիկ, տուվա ըրէ քի, ոտ-
քըդ սախադ է, չէ նէ հիմայ ես քե-
զի կը հասկցնէի . . . թօթալ ուղուր-
սուդ :

— Ինչալլահ տուն ալ անանկ խա-
զայի մը կուգաս քի, սանկ խուրտու-
խաշ կըլլաս տէ քիւթ քէօթըրիմ կը
մնաս, հասկըցա՛ր :

— Վույ օտուրնիդ պազնեմ, մայ-
րիկս ի՞նչ կընէք կոր. խենդեցա՛ք ինչ
էղաք, հիմայ կուրին սըրա՛ն է, մէյ
մը տուն լինանք տէ, կուրը հոն րրէք :

— Քա էս պան մը ըսած ունի՛մ :

— Պարէ պերանս պանամ :

— Քա մարիկ, ինչուդ պէտք է,
նաֆիլէ տեղը խըրս մեղար ճուղապ
մի տար :

— Հայ չը հասնէի չը կատարէի կա-
լու . . . քառսուն տարին մէյ մը բա-
նաեր մը էրթամ ըսի, ան ալ քիթեր-
նուս պէրենքնուս էկալ :

— Քա ամա կնիկ, կիտես օր կը-
լօխդ դալիք կար, ինչ կար ան տեղէն
մեզ հանցեր, իշթէ նստեր էլլէնմիշ
կըլլայինք կոր :

— Հայտէ մարիկ, հաղըր խալա-

պալըխը տաղըլմիշ էղած իքէն սանկ
մէյ մը օտքի էլ նայինք, պէլքի կա-
մաց կամաց կընաս քայիլ :

— Սա թեւէս բունեցէք նայիմ . . .
վույ, վույ, վույ . . . աման, աման,
աման, չէ հոգի, չէ . . . քա աս ի՞նչ
բան էր էղալ. քա հո՞ս պիտի մնամ,
հայ էտի կալս ըլլար :

— Քա հոգի, ինչ ընենք աճապ,
չէ նէ արապա մը պունենք տէ մէջը
նստինք անանկ տանինք :

— Հիշ աս տեղը առապա կուգա՞յ
քա. հէմ ով կիտէ քանի զուրուշ կու-
գէ :

— Ատ ալ կայ իրաւ. վրանիս բա-
րա կա՞յ :

— Զորս զուրուշի խըտար կայ . . .
քա ան ձգէ. հիմայ պէլան ասիկայ
թախ առապաներուն քովը տանելն է.
հայտէ բարան տուն էրթանք նէ պան
մը ընեմ :

— Էյ մեղայ, արապաճիլին հետ
բազարըլ ինչ կընենք, կըռնակը առնէ
թող թախ առապան տանի :

Պու գատընլար, իշ պու միւշքիւլ
հալլէրինտէ, պիր արապա քիրալա-
եղպ, վէ սագաթլանան գանտընճը-
ղազըտա արապահընքն սըրթը իլէ ա-
րապաեա նազլ վէ քէնտիլէրի տախի
րազիպ օլպուգլարը հալտէ, բանա-
եըրտան պըրըրըլար :

Պէօյլէ բանաերը մահալլէրինտէ,
պինյէրճէ վէ միւլթէլիֆ էհալի պի-
րիքմիշ պուլունտուգլարը հայտէ.
պէօյլէ աճիկ գատընլարըն քէնտի
ճահիլ ճիւհիւլլէրի իլէ կիտիպ կէզ-
մէլէրի հիշ պիր վադըլթ ճաեիզ վէ
միւնասիպ օլմատըգտան մատաա, բէք
չօգ նալաեղդ վէ էտէպէ մուղաեիր
հալլէր վադը վէ պու եիւզտէն պիր
թադըմ նէթիճէլի միւլթիլմէլէր տախի
զուհուր իտէր քի, օնլարը եազըպ
մէյտանէ չըգարմադըլըր զաեիտ կէօր-
միւշիւշ տիր :

Իմտի, իշ պու պահսըմըղըն խի-
թամընտա, եալընըղ չու գատարճըգ
սէօյլէրիզ քի, պունտան պէօյլէ իճ-
րա օլունաճագ պէօյլէ բանաեըրլար-
տա, հէր ազլը պաշքնտա օլան դա-
տընլար, հիշ տէեիլ իսէ քէնտի քէրի-
մէլէրի վէ չօճուգլարընա օլուն ին-
սաֆ իտէրէք, ուզագ տալրանմալա-
րընը, վէ էկէր էրքէքլէրի վար իսէ,
էրքէքլէր հիւքմէրինի պիլ իճրա.
պէօյլէ բանաեըրճըլըգլարընը մէն իթ-
մէլէրինի նասիհաթ իտէրիզ :

Յովհաննէս Յ. Պալըզեան էֆէնտի
հազըխանէսի թէքըարէն Պիւսիւք Ե-
նի խանտա իւսթգաթտա 38 Նիւմէ-
րօլու օտաեա նազլ իտէրէք քէմաֆ-
իւս սապրգ հէրնէվի ումուրու թահ-
րիւրիյեէ վէ պիզզաթ իհրայի վէքեա-
լէթի տաալիյեէ վէ միւմէյիզլիք ,
վէ բույեթի մուհասէպէ վէ սալիւրէ ի-
լէ իշթիզալ իթմէքտէ տիր :

Եիկիրմի պէշ սէնէտէն միւթէճա-
վուզ տուր քի պուլունմուշ օլտուղու
միւթէլիֆ մէհմուրիյեթլէրտէ , վէ
խուսուսի իշէրտէ քէսպ իթտիկի թէ-
ճարիպի ատիտէ սէմէրէսի օլարագ ,
թարաֆընա միւրաճաաթ իտէն աւհա-
պը մէսալիհի վէ խուսուսիլէ թէմ-
եիզ վէ իսթինաֆը տաւա զըմնտա ,
թաշրատան իշ իհալէ իտէն զէվաթը
սուհուլէթի թարիզլէր վէ էմնիյէթ-
պախշ մուգալէլէրլէ խօշնուտ իթմէք-
տէ իտուկիյնի պէեան իտէրիզ :

ՅՕԹՕԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԼԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱԹՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիւրիդի մէմուռն գըլմազ ,
էսիլտէն պէրու մէսլէքիմիզ օլտուղու աւ-
մէնին մալիւմի տիր : Պու տէֆա Էվրօքաւ
նըն էն մէշուր Փապրիզալարընտան ճէլպ
իտէրէք , աթըլիյէմիզի տանաթմըշ օլտուր-
ղումուղտան , միւրաճաաթ իտէճէք միւշ-
թերիւր հէր հալտէ մէմուռն գալաճազա-

տըր : Գաբաը հալաաա պիլէ բէօիմ չէքի-
լիր : Չօճուղար վէ չօգ տուրմաղա թէհամ-
միւլիւ օլմաշտնլար իշին , էն սան իւսիւլտէ
(էնաթաթտնէ) հանի միւշթերիլի եօրմազ-
սըզըն բէօիմէր չէքիլիր : Պուռտան մաաաա
ֆօթ օկրաֆ իշին էն մէշուր Փապրիզա-
լարտան հէր ճին , մաքնաա վէ լէվազիմաթ
վէ էճգա կէթիթիթիլիւպ , էնվէն ֆիյ սթ-
լէ սաթըլուր :

Միւրաճաաթ իտէնլէրէ մէճճանէն տէրս
վէրիլուպ , մէրազըլար իշին 180 զրուշա
գաաաթ մաքնաալար ֆիթուլաթ օլունուր :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՃԱՆՖԷՍՃԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՕԼՏԱ ՉԱՐՇՈՒԻ ԲԷՊԻՐՏԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԷՍԹԷՆ ՍՕԳԱՂԸ ՆՕ. 7

Իշապ . մաղաղատա սիեան վէ բէնկլի ֆիթանլըզ , ճէհէզ իշին իրէքլի զու-
ժաշարըն էն էյի վէ կիւզէլ ճինսլէրի , կրօն , ֆայլ ֆրանտէ , արմիւր մէրվէյ-
եօզ , սաթէն , լիօն , բէնկլի աթլազ , մանթօլուզ չիչէքլի գաաիֆէ , կարնիլիք
չըպալուզ գաաիֆէ , գալէլի ֆիթանլըզ , վէ իրէքլի կրընաաթն գաաիֆէլի պու-
լունտուղունտան , միւրաճաաթ իտէճէք քեաֆֆէյի բաղալէթու միւշթերիլի
կէրէք էմթաանըն նէֆֆաաթ վէ գարաֆէթի , վէ կէրէք ֆիեաթլարըն էնվէնի-
եէթինէ խօշնուտ օլաճազալարը պէեան օլունուր :

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱ ԵԻԻՔՍԷՔ ԳԱՏԸՐԸՍՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱ ԳԱՐՇԸՍԸ ՆՕ. 94

Պիւլիք աաաա իշին , թազըմ էլալիտէ
Չաքէթ բանթալօն , էէլէք 180 զր

Չէշիալի բէնքլէրտէ սաթթրաճը թազ .
— 120 զր

Իբէք վէ եուռտան չէքիլ վէ պիշիլի կիւ-
զէլ թազըմ 170 զր

Կիւմիւշի վէ թիւթիւն բէնկիտէ սիւս-
իւ վէ չէքլ իլէ պիշիլի կիւզէլ թա-
զըմ 200 զր

Ճէվգէլաաթ սիւսիւ չուպուզլու վէ չէ-
քիլ իլէ պիշիլի զաեթ կիւզէլ թազըմ
— 240 զր

Պիեիւք աաաա իշին սիեան չուհա վէ
հա ֆաաիլտէն տաեանազը վէ էիւզէլ
բարթիւսիւ 120 զր

Իշի իրէք , թէրդի պիշիլի , սիւսիւ բէք
կիւզէլ վէ բէք մօաա չուպուզլու բար-
թիւսիւ 220 զր

Իշի իրէք , տէվէ թիւթիւ վէ հա թիւ-
թիւ վէ եաթաա էլէքթիլի լէնկիտէ
զաեթ սիւսիւ պիշիլի չուհաաա բար-
թիւսիւ 220 զր

Սիեան ֆաաիլ բէնկիլթ գաթիւմի ի-
լէ զաեթ կիւզէլ չուպուզլու բանթալօն
240 զր

Պանթուր գօթթիւմի , սիեան վէ հա
գաազ լէնկիտէ ֆաաիլ , չէքիլէ պի-
շիլի կիւզէլ 200 զր

Իբէք էէլէկ պիշիլի վէ սիւսիւ 50 զր

Պիւսիւք աաաա իշին , չուպուզլու գազ-
մի տէն լըթ լմազ բանթալօն 50 զր

Տիւզ քումաշտան չուպուզլու բանթալօն
զաեթ պիշիլի վէ կիւզէլ 90 զր